

1. TEXTOVÁ ČÁST

Stávající stav

Impulsem pro revitalizaci centra Plané je odklon části průjezdné dopravy mimo město. Díky tomu vzniká možnost potlačit dominantní funkci dopravy a umožnit rozvinout i jiné městotvorné aktivity. Velké plochy náměstí jsou nyní určeny pouze pro automobilovou dopravu (široká komunikace, parkoviště, autobusové zastávky), pěší se pohybují po obvodu po chodnících. Pro další funkce zde nezbývá místo. Přívětivěji působí část kolem kostela, fary a rybníka, kde jsou vzrostlé stromy. Díky přítomnosti obchodů, úřadů, školy a zastávek veřejné dopravy se jedná o živé a funkční centrum malého města. V řešeném území jsou i přidružené prostory podél řeky Lužnice a za farskou zahradou.

Širší souvislosti a historie

Nejdůležitější urbanistickou vazbou je hlavní silnice z Prahy do Českých Budějovic procházející středem města. Město se podél této cesty vyvíjelo a tato historická cesta určovala jeho charakter (uliční náves). Linearita (pohyb) ve směru přibližně severojižním je určující pro vývoj celého města, podobně na něj působí řeka Lužnice a železniční trať. Tento fakt se odráží i v názvosloví, protože řešený prostor není pojmenován náměstí, ale ulice. Řešené území má historickou paměť, zachovalo si původní rozvržení (postupně se rozšiřující ulice), v nejširším místě stojí nejvýznačnější stavby. Pouze v části kolem věžového domu došlo k porušení historické stopy zástavby i k objemové nerovnováze.

Koncept

Na začátku byla otázka, zda uliční charakter centra měnit tak, aby se více přiblížil tomu, co si představujeme pod pojmem náměstí. Dnes se pomyslné náměstí nachází v protáhlém prostoru kolem autobusových zastávek. Z průzkumu mezi místními obyvateli ale vyplynulo, že většina z nich vnímá (chce vnímat) jako jeho součást i blízký kostel (dnes poněkud schovaný). Rozhodli jsme se těžiště náměstí posunout jižním směrem do části přiléhající ke kostelu, kde se historicky nacházely významné stavby jako kostel se hřbitovem, fara, škola, později školka. Tímto se kostel stane bezprostřední součástí nového náměstí a dojde k posílení jeho funkce dominanty.

Řešené území lze rozdělit do 3 částí podle jejich charakteru a převládající funkce. Oblast kolem kostela a před školou je jakýmsi duchovním centrem, zde je nejvíce akcentována historie (materiálové řešení, čistota prostoru). Park za farou a okolí Farského rybníka je převážně přírodní, je určen k odpočinku a rekreaci, povrchy jsou měkké. To samé platí pro část území podél řeky. Původní náměstí se je oblast rušná s dopravní a obchodní funkcí, materiálové řešení modernější.

Ze starých map a fotografií je patrné, že dnešní prázdná plocha před věžovým domem byla zastavěná, stával zde Hejnův statek, jehož uliční čára navazovala na sousední domy. Rozhodli jsme se navrhnout obnovení této zástavby z více důvodů. Stávající úprava betonovými květináči je nefunkční a esteticky neodpovídá středu města. Vymezili jsme prostor náměstí zástavbou, uzavře se pohled na panelové domy za farskou zahradou a pocitově se sníží výška věžového domu tím, že se dostane do druhého plánu za novou zástavbou. Další návrhy možné dostavby se týkají protějšího nároží ulic ČSLA a Nádražní a nároží ulice vedoucí z náměstí k řece.

Využití plochy náměstí určené pro dopravu je redukováno, vzniká tím otevřený prostor určený převážně pro pěší, kde se mohou odehrávat činnosti, které si spojujeme s náměstími (trhy, slavnosti, poutě, shromáždění, odpočinek, pobývání).

Architektonické řešení

Plocha bývalého hřbitova kolem kostela je více zpřístupněna veřejnosti, staré jehličnany kolem zdi jsou vykáceny, zeď z tvárnice je nově vyzděna z kamenů. Vzniklá plocha může sloužit k oddychu a také k umístění uměleckých děl, které jsou nyní vystavovány v ne příliš atraktivním prostoru u sousední tělocvičny.

Památník obětem 1. sv. války je kousek přesunut do místa ukončení hřbitovní zdi mezi školou a kostelem, zatímco památník obětem 2. sv. války do místa mezi dva stromy do osy uličky oddělující školu a dům č. 42.

Prostor kolem Farského rybníka má sloužit k oddychu a rekreaci, je zřízena úzká lávka umožňující obejít rybník z druhé strany hráze. Palouk severně a západně od rybníka je zatravněn udržovaným, hustým a čistým trávníkem. Palouk je ohraničen živým habrovým plotem se třemi vstupními vrátky. Plot vymezuje zónu, kam je zákaz vstupu psů.

V parku za farskou zahradou zůstává dětské hřiště. Jeho obvod je mírně upraven pomocí terénních stupňů, vytvoří se tím amfiteátr s výhledem na hřiště, kostel a faru. Zvětšením travnaté plochy a výsadbou stromů na úkor rozlehlejší dlážděné plochy za „perníkárnu“ dojde k rozšíření stávajícího parku a jisté kompenzaci za úbytek travnatých ploch kolem kostela.

Nejvýraznější přeměnu navrhujeme v prostoru před školou. Spíše parkový charakter místa přeměňujeme na dlážděnou plochu, ovšem při zachování všech vzrostlých listnatých stromů. Těžištěm nové plochy je sloup umístěný doprostřed dlažby na osu uličky oddělující faru a věžový dům. Sloup je dřevěný, vytvořený z jednoho kusu kmene, má být odkazem na zaniklou tradici vorařství, kdy byly tyto kmeny plaveny po řece Lužnici. Podobný odkaz můžeme nalézt v atypických lavičkách umístěných po celé ploše náměstí, které jsou též vyrobeny z jednoho kusu kmene. Na lavičkách jsou vyryté texty, které připomínají známé osobnosti spojené s městem Planou (T.G.M., Josef Kemr, Rudolf Hrušínský, Franz Kafka, Karel Lamač atd.). Tak jako připlouvaly a odplouvaly kmeny po vodě, přijížděly a odjížděly různé osobnosti na pobyt v Plané. Typové lavičky jsou naopak umístěné po obvodu prostoru, většinou ve stínu stromů.

Na břehu řeky Lužnice, u sochy sv. Jana Nepomuckého, navrhujeme molo vykonzolidované nad řeku jako připomínku původního mostu. Socha by měla být přesunuta více do prostoru.

V úseku od školy k zahradě bývalého hotelu Lužnice je navržena úprava břehu řeky pomocí betonových stupňů klesajících až k vodě. Tím se vytvoří místa k sezení u vody a umožní přístup k vodní hladině. V témže místě u budovy školy je místo nevyužitá zahrada navrženo nové dětské hřiště zakončené stupňovitým podiem, ze které lze pozorovat hřiště, provoz na cyklostezce i prostor řeky.

Dopravní řešení

Základem dopravního řešení vyplývajícího ze snížení intenzity dopravy a plánovaného přerazení komunikace do 2. třídy je zúžení průjezdné šířky silnice. Oba jízdní pruhy včetně vodících proužků mají dle normy šířku 6,5m. Po stranách je navrženo podélné parkování o šířce 2,0 m prostřídané ostrůvky se stromy. Na jižní straně je vedena v přidruženém dopravním prostoru obousměrná cyklostezka o šířce 2,0m. Cyklostezka navazuje na síť stezek podél Lužnice a potenciálně i podél hlavní silnice severním i jižním směrem. V úseku vedoucím přes náměstí je vozovka zvednuta 2cm pod niveletu náměstí a ohraničena obrubami a sloupky. Tímto řešením je naznačeno jisté zklidnění provozu. Jsou zřízeny nové přechody pro chodce, u křižovatk s Nádražní ulicí je možno instalovat semafor.

Dlouhodobé parkování a P+R je přemístěno na volnou plochu u vlakového nádraží (docházková vzdálenost na náměstí do 300m). V největší možné míře jsou zachována podélná stání u hlavní silnice. Kolmá stání jsou navržena v boční ulici vedoucí k soše sv. Jana Nepomuckého. V případě potřeby je umožněno parkování i před OC Maga v ploše náměstí. V jižní části je umožněn průjezd k parkovišti za bývalým hotelem Lužnice. Pro potřeby zásobování je umožněn vjezd i do plochy náměstí. V ulici Nádražní

jsou navržena dvě parkovací místa pro zásobování obchodů v prostoru pod věžovým domem a dostavěných objektů.

Autobusová zastávka ve směru na Prahu zůstává na stejném místě, je upravena dle normových požadavků a je zvýšena nástupní hrana. Druhá zastávka směr České Budějovice (Strkov) je z prostorových důvodů posunuta z náměstí severněji do místa, kde to profil ulice umožňuje.

Návrh splňuje podmínku zachování počtu parkovacích míst v rámci centra, ale dochází k jejich přeskupení z plochy náměstí do jeho blízkého okolí (prostor před vlakovým nádražím).

Inventář náměstí

velké stožáry s nepřímým osvětlením, nízké sloupy s přímým osvětlením, typové lavičky MM Cité, atypické lavice (opracované dřevěné klády), dřevěný sloup z jednoho kusu kmene (asociace se šrekem – vorařskou brzdou), mříže kolem stromů v dlažbě, sloupky lemující vozovku, stojany na kola, kontejnery, plakátovací plochy, označnick zastávky bus, semafor v centru, herní atrakce na dětských hřištích, kontejnery na tříděný odpad.

Zeleň

Sadovnický hodnotné stromy kolem kostela a Farského rybníku jsou ponechány a doplněny dalšími. Odstraněny jsou stromy přestárlé, poničené stromořadí podél silnice a keře. Stromy menšího vzrůstu jsou nově vysazeny po obvodu obou částí náměstí a na břehu řeky mezi protipovodňovou zeď a vodní hladinu. Stromy vysokého vzrůstu jsou vysazeny kolem kostela a vstupu do školy. Palouk kolem Farského rybníka lemují habrový živý plot.

Materiálové řešení

Dlažba je v ploše náměstí členěna v podélném směru vozovkou a cyklostezkou, v příčném směru je nepravidelně členěna pásy, které reagují na okolní zástavbu (ve styku dvou domů a z ohraničení vstupů nebo vjezdů). Tím vznikne ortogonální nepravidelný rastr. V jižní části náměstí je plocha vydlážděna kamennými kostkami 10x10cm kladenými do řádků, členěna je pásy z tmavších kostek š=16cm. V místě vozovky se kladení kostek změní na vějířové. Cyklostezka je z barevného asfaltu. Vozovka je oddělena hladkou žulovou obrubou o šířce 20cm. Plocha bývalého hřbitova kolem kostela je ohraničena obrubou a vydlážděna kamennými odseky spolu se zatravněnými plochami. Severní část náměstí je vydlážděna velkoformátovými betonovými deskami (200x50cm) v kombinaci s kamennou kostkou 10x10 do řádku. Mimo náměstí je vozovka s asfaltovým povrchem, parkovací zálivy z kamenné kostky a chodníky z betonové zámkové dlažby. Menší části u řeky a kolem fary mají mlatový povrch. Pobytové stupně na břehu řeky u školy jsou z prefabrikovaného betonu. Stupňové podium u vedlejšího hřiště je pokryto lakovanými dřevěnými fošny. Stejně jsou provedena podia u vstupu do školy. Fošny na ocelové konstrukci pokrývají také molo u sochy Nepomuckého. Kolem stromů v dlažbě je ochranná mříž ze zinkované oceli.

Noční osvětlení

V severní užší části je v podélné ose navržena řada vysokých moderních stožárů, na kterých je umístěno nepřímé osvětlení (přes odraznou desku) směřující na obě strany. V jižní části jsou po obvodu umístěny nižší sloupy s přímým osvětlením dolů. Prostor bývalého hřbitova je nasvícen svítidly zapuštěnými v ohradní zdi a také odrazem slavnostního světla od kostela. Světelnou dominantou je kostel nasvícený reflektory. Nasvícením jsou také zvýrazněny dřevěný sloup a dřevěný kříž.

Život na náměstí

nakupování, parkování, trhy, shromáždění, demonstrace, poutě, meeting point, spojení se světem (autobus)

Život kolem náměstí

rekreace – ležení na trávniku, sezení na lavičce, sezení na podiu či molu u řeky, hraní dětí na hřištích, výstavy uměleckých děl kolem kostela, bruslení na rybníku

Soulad s územním plánem

Návrh nemění funkční využití území, je v souladu s platným územním plánem města.

Orientační náklady na realizaci:

zpevněné plochy asfalt	2 000 000,- Kč
zpevněné plochy dlažba	11 000 000,- Kč
ostatní plochy	1 000 000,- Kč
zeleň	600 000,- Kč
inventář	1 800 000,- Kč
celkem	16 400 000,- Kč bez DPH (19 844 000,- Kč s DPH)

V orientačních nákladech nejsou zahrnuty soukromé investice obsažené v návrhu a prvky mimo řešené území.

Seznam příloh:

1. textová část
2. obálka Autor
3. panel
4. panel